

Inwoners aan het woord over de energietransitie

Vragenlijst over de energietransitie in de RES-regio Holland-Rijnland

Rapportage (analyse op lokaal niveau)
Gemeente Leiderdorp
8 januari 2021

E:M+MA.

Inhoudsopgave

Achtergrond 3

Resultaten 6

Houding 6

Gedrag 17

Informatiebehoefte 24

Suggesties 27

Persoonskernmerken 29

Achtergrond

Achtergrond

In het Klimaatakkoord staan afspraken om onze CO₂-uitstoot te verminderen. Gemeenten, provincies en waterschappen werken op regionaal niveau samen met burgers, bedrijven, maatschappelijke partijen en netbeheerders aan deze opgave. Alle regio's – dertig in totaal – stellen een Regionale Energiestrategie (RES) op. In deze RES geeft elke regio aan welke bijdrage zij kan leveren aan het opwekken van duurzame elektriciteit uit zon en wind.

Doel

De RES-regio Holland Rijnland wil in aanloop naar het vaststellen van de RES 1.0 inzicht krijgen in de manier waarop inwoners denken over de regionale energietransitie, en op welke manier ze hierbij willen bijdragen en over meedenken. Hiervoor worden onder andere twee online vragenlijsten uitgezet onder inwoners van de regio.

Met de eerste online vragenlijst, waarvan de resultaten in deze rapportage worden gepresenteerd, krijgt de RES-regio Holland Rijnland een beter beeld van de houding, het gedrag, de voorkeuren en zorgen van inwoners omtrent de regionale en lokale energietransitie.

De tweede vragenlijst richt zich in het bijzonder op de ruimtelijke voorwaarden voor het plaatsen van zonnepanelen en windmolens, en op welke manier inwoners financieel willen meedoen met lokale energieprojecten. De resultaten van de tweede vragenlijst worden gepresenteerd in een aparte regionale rapportage.

Methode

De online vragenlijst is een kwantitatieve onderzoeksmethode. De vragenlijst bestaat uit een combinatie van meerkeuzevragen, vragen met beoordelingsschalen en open vragen. In totaal bestond de online vragenlijst uit maximaal 37 vragen. Niet iedere respondent heeft alle vragen gekregen; dit is immers deels afhankelijk van de antwoorden die een respondent geeft op eerdere vragen. Enkel open vragen waren niet verplicht om in te vullen.

De gemeente Leiderdorp – als onderdeel van de RES-regio Holland Rijnland – heeft de online vragenlijst uitgezet onder haar inwoners. De vragenlijst is volledig ingevuld door 305 inwoners uit de gemeente Leiderdorp. Zie het hoofdstuk *Persoonskenmerken* voor meer informatie over de groep respondenten.

Periode

De online vragenlijst kon worden ingevuld tussen 11 november 2020 en 7 december 2020.

Communicatie

Vanuit de RES-regio Holland Rijnland is er een persbericht uitgestuurd en een Facebook-campagne opgezet om de vragenlijst onder de aandacht te brengen onder inwoners. De betrokken gemeenten hebben de vragenlijst via eigen (social media) kanalen gecommuniceerd richting hun inwoners. Bijvoorbeeld via Facebook, LinkedIn, lokale kranten, burgerpanels en flyers in h-a-h bladen.

Leeswijzer

Ten eerste worden de resultaten per vraag weergegeven en kort toegelicht. Hierbij is een onderverdeling gemaakt tussen de vragen die gaan over houding, gedrag en informatiebehoefte. Ook worden de persoonskenmerken van de respondenten vermeld en de suggesties die zij gaven in het laatste deel van de vragenlijst.

Resultaten

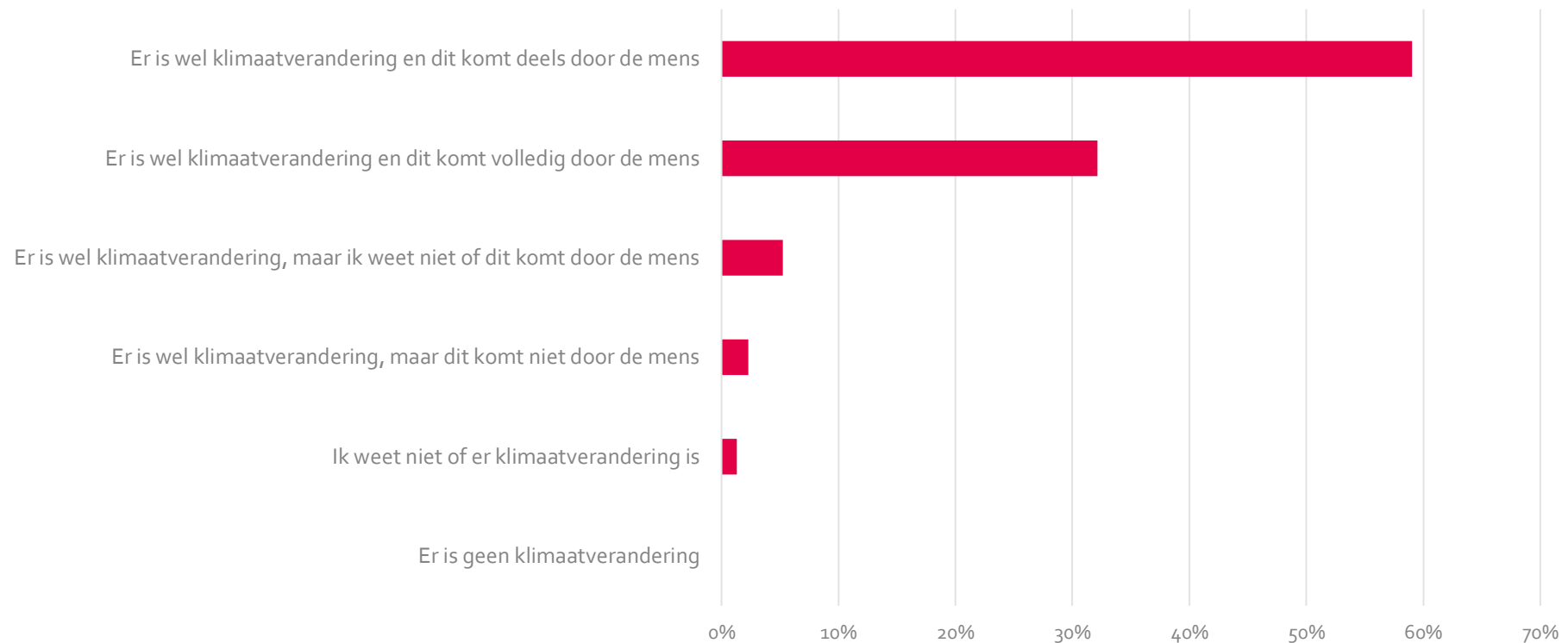
Houding

Vrijwel iedereen onderkent dat er sprake is van klimaatverandering

Bijna 60% denkt dat klimaatverandering deels door de mens komt; 1 op de drie denkt dat de mens volledig verantwoordelijk is voor klimaatverandering.

Mening over klimaatverandering (%)

(n = 305)

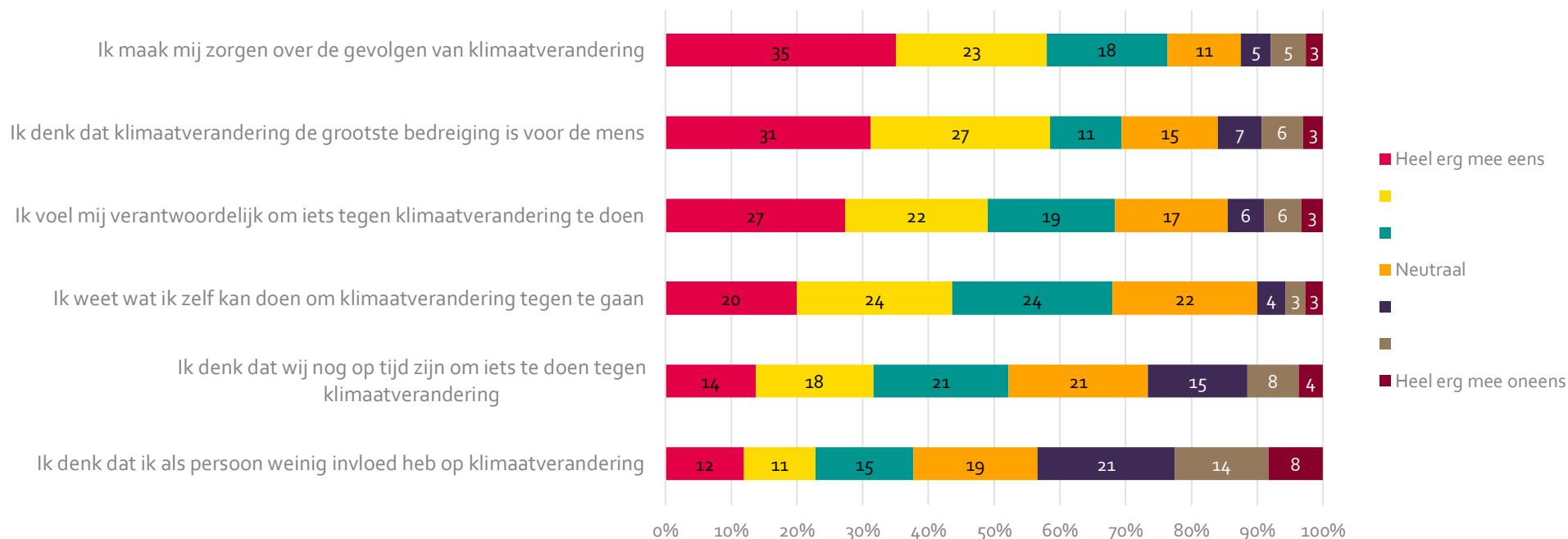

Drie kwart maakt zich (heel erg) zorgen over de gevolgen van klimaatverandering

Bijna 70% van de respondenten weet wat zij zelf kunnen doen om klimaatverandering tegen te gaan; twee op de vijf denkt dat ze weinig invloed hebben op klimaatverandering.

Houding ten opzichte van klimaatverandering (%)

(n = 297 – 305 excl. 'weet ik niet/geen mening')

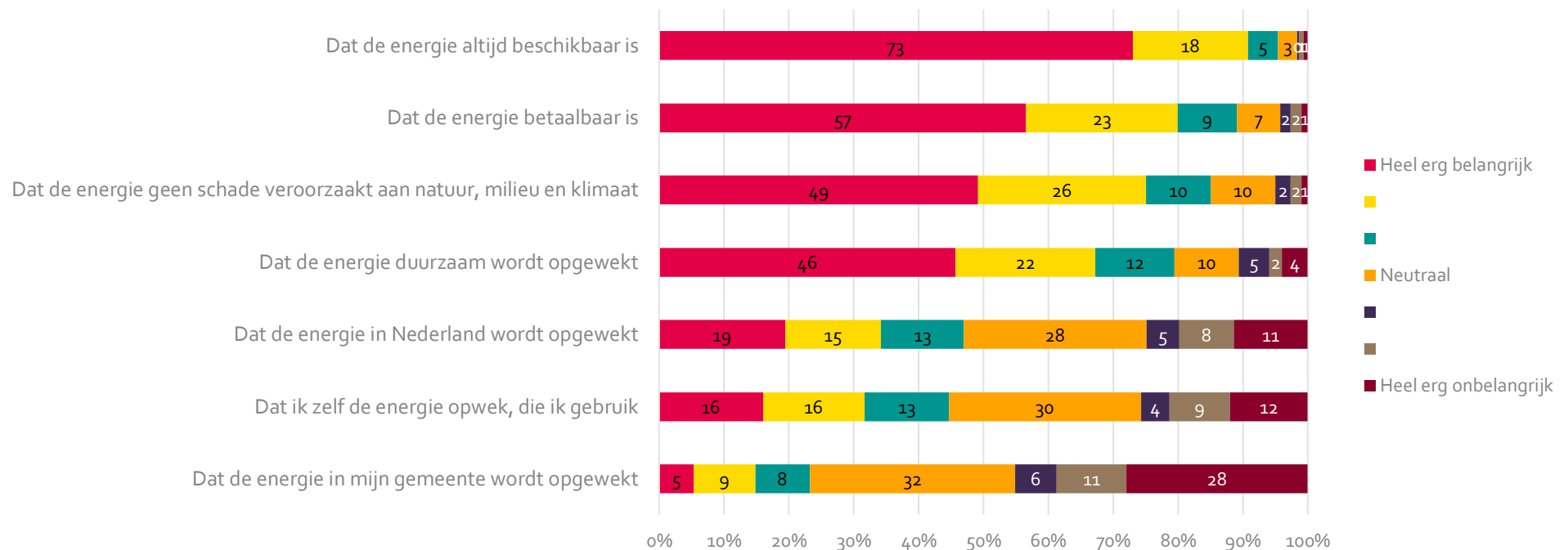

Vier op de vijf van de inwoners vindt dat energie duurzaam moet worden opgewekt

Dat energie beschikbaar en betaalbaar is, vinden de meeste inwoners (erg) belangrijk. Dat ze de energie zelf opwekken die ze gebruiken, wordt duidelijk minder belangrijk gevonden, net als het opwekken van energie in Nederland. Ruim een kwart van de respondenten vindt het heel erg onbelangrijk dat energie in hun gemeente wordt opgewekt.

Voorwaarden voor het opwekken van energie (%)

(n = 297 – 304 excl. 'weet ik niet/geen mening')

Hoe groter de windmolen, hoe groter de weerstand onder inwoners

44% van de respondenten vindt grote windmolens in hun gemeente een erg slecht idee. Voor middelgrote en kleine windmolens is men minder negatief, maar toch vindt ongeveer twee vijfde van de respondenten beide formaten windmolens een (erg) slecht idee.

Houding ten opzichte van windmolens in de gemeente (%)

(n = 296– 298 excl. 'weet ik niet /geen mening')

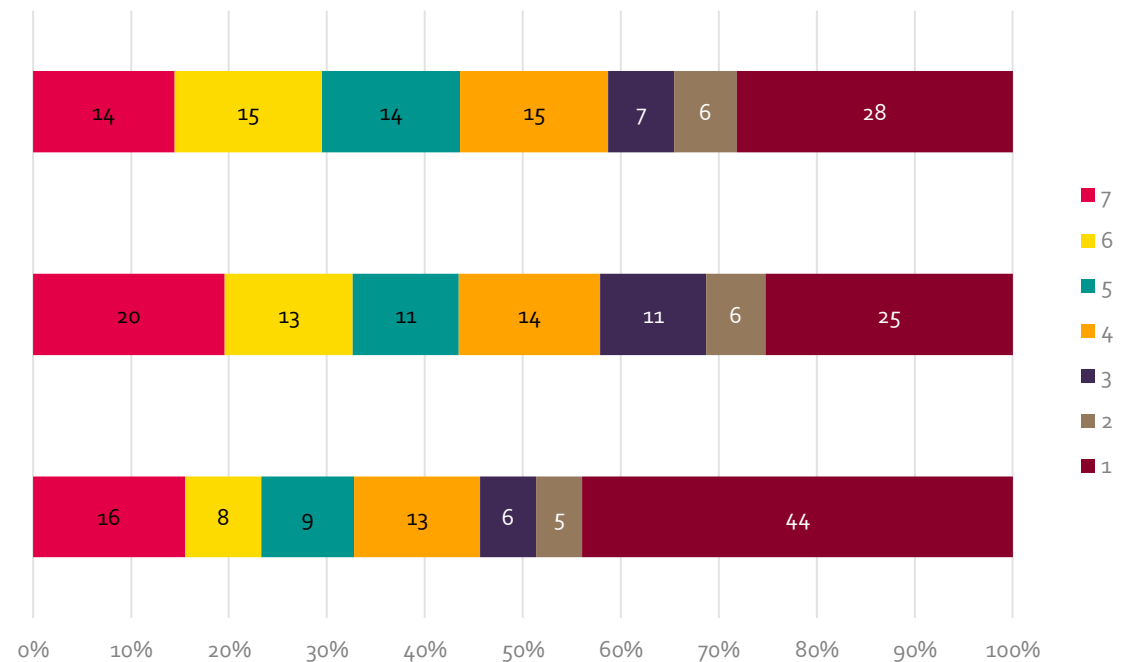
Grote windmolens
(240 meter hoog / 5,6MW)

Middelgrote windmolen
(150 meter hoog / 3,4MW)

Kleine windmolens
(21 meter hoog / 0,015MW)

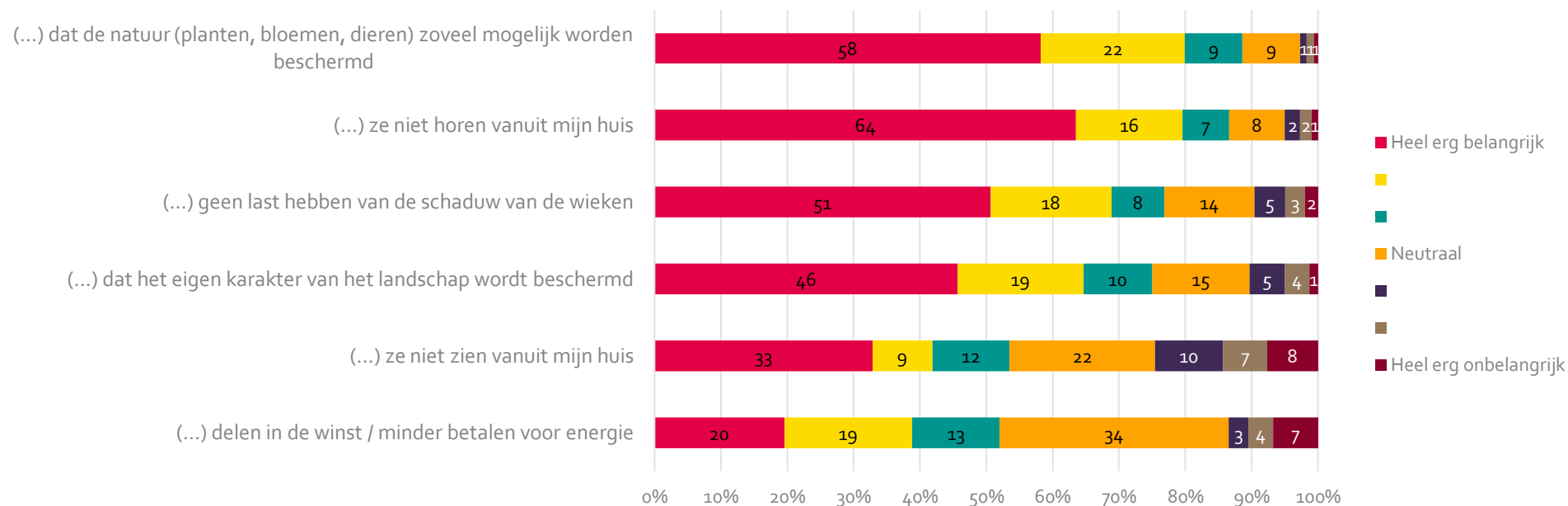

Behoud van natuur en het vermijden van geluids- overlast zijn de belangrijkste voorwaarden voor het plaatsen van windmolens

Dat ze niet uitkijken op een windmolen, wordt door ruim de helft van de respondenten als (erg) belangrijk gezien. Of ze financieel voordeel hebben van de windmolens, wordt eveneens door de helft van de respondenten als (erg) belangrijk gezien.

Voorwaarden voor het plaatsen van windmolens in de gemeente (%)

(n = 296 – 302 excl. 'weet ik niet /geen mening')

Ruim 90% van de respondenten vindt zonnepanelen op daken een (erg) goed idee

Ruim de helft van de respondenten vindt kleine zonnenvelden in de gemeente een (erg) goed idee. Een derde vindt grote zonnenvelden een (erg) goed idee; een derde is faliekant tegen.

Houding ten opzichte van zonnenvelden in de gemeente (%)

(n = 297 – 303 excl. 'weet ik niet /geen mening')

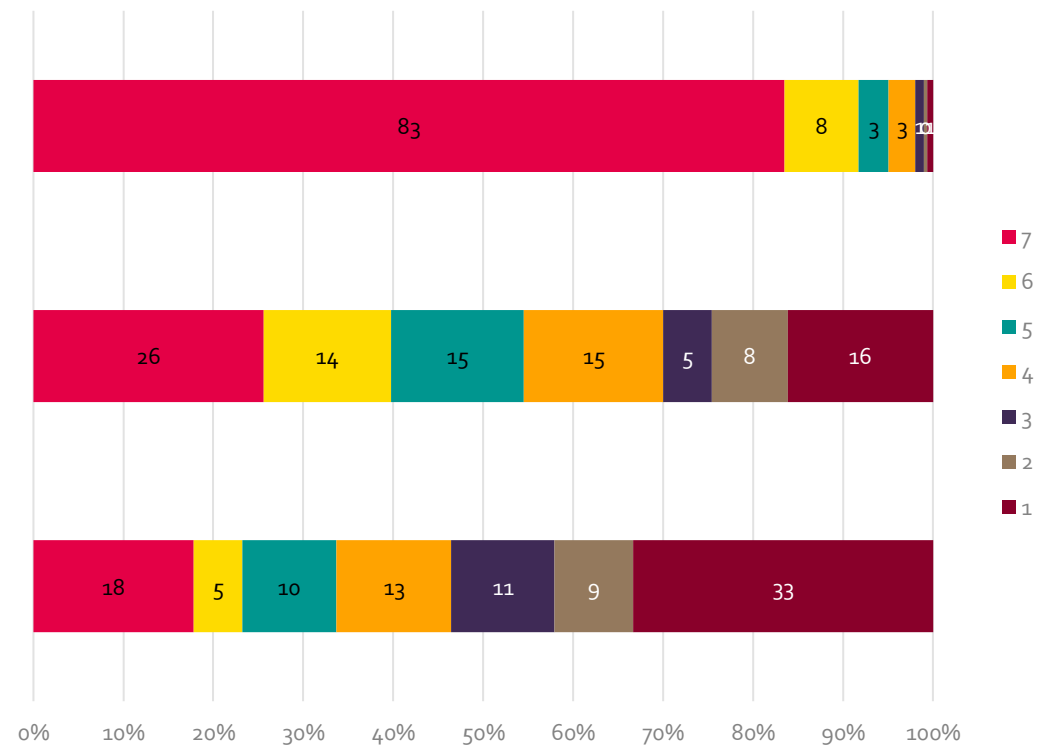
Zonnepanelen op daken
(van kantoren, fabrieken en
boerderijen)

Kleine zonnenvelden
(ongeveer 4 voetbalvelden
groot)

Grote zonnenvelden
(ongeveer 15 voetbalvelden
groot)

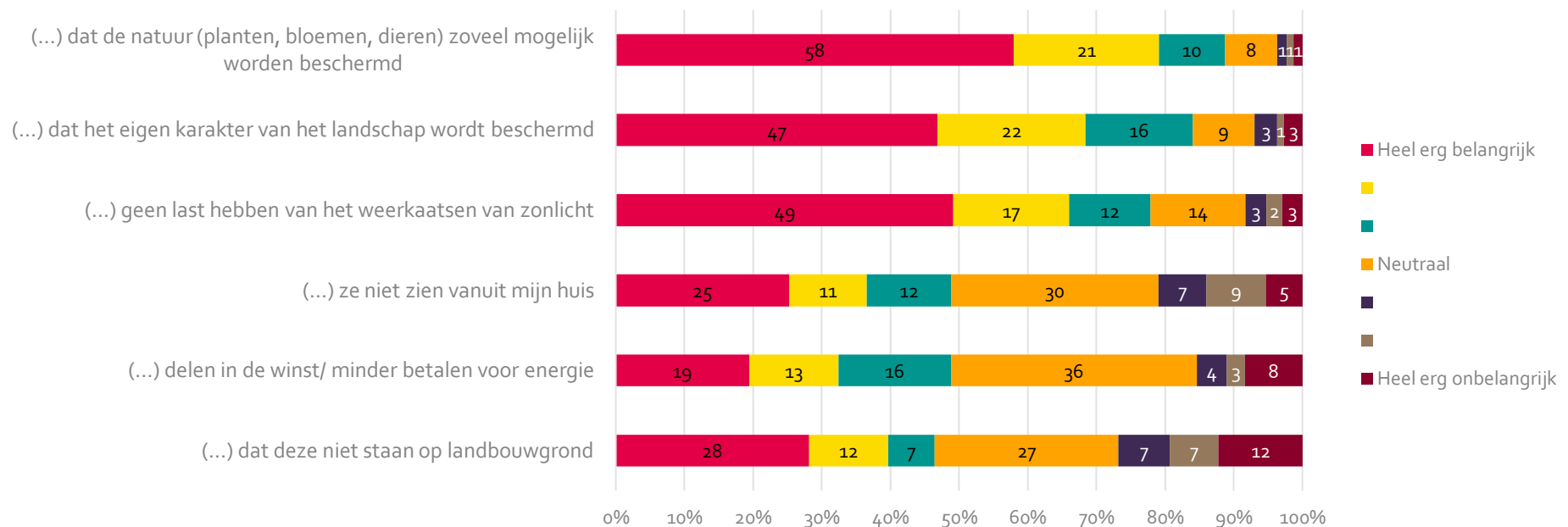

Ook bij het plaatsen van zonnepanelen is het behoud van de natuur een erg belangrijkste voorwaarde

De helft van de respondenten vinden het heel erg belangrijk dat het eigen karakter wordt behouden indien zonnepanelen worden geplaatst, en dat ze geen last hebben van het weerkaatsen van zonlicht. Financieel voordeel hebben aan de zonnepanelen is voor bijna een derde van de respondenten een heel erg belangrijke voorwaarde.

Voorwaarden voor het plaatsen van zonnepanelen in de gemeente (%)

(n = 295 – 303 excl. 'weet ik niet /geen mening')

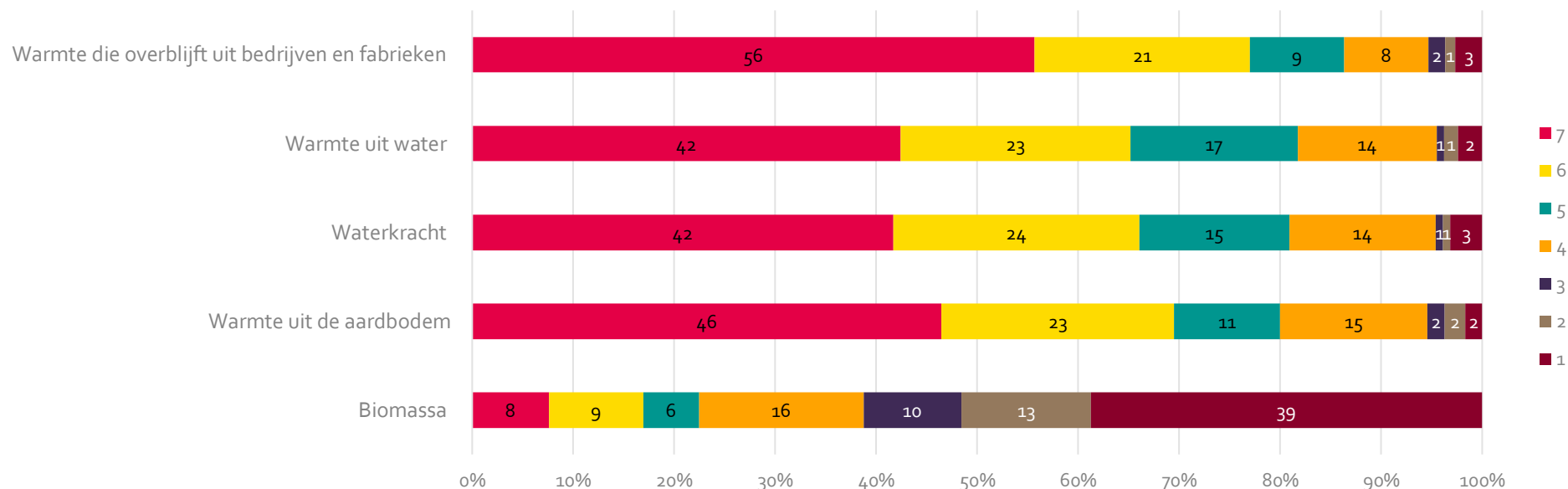

Respondenten zien veel potentie in alternatieve duurzame energiebronnen, behalve in biomassa

Ruim 80% van de inwoners vindt het een (erg) goed idee om in te zetten op duurzame warmtebronnen, met name warmte die overblijft uit bedrijven en fabrieken. Voor biomassa is dit nog geen kwart van de inwoners. Sterker nog: 39% van de respondenten vindt biomassa een erg slecht idee.

Houding ten opzichte van duurzame energiebronnen (%)

(n = 283 – 300 excl. 'weet ik niet / geen mening')

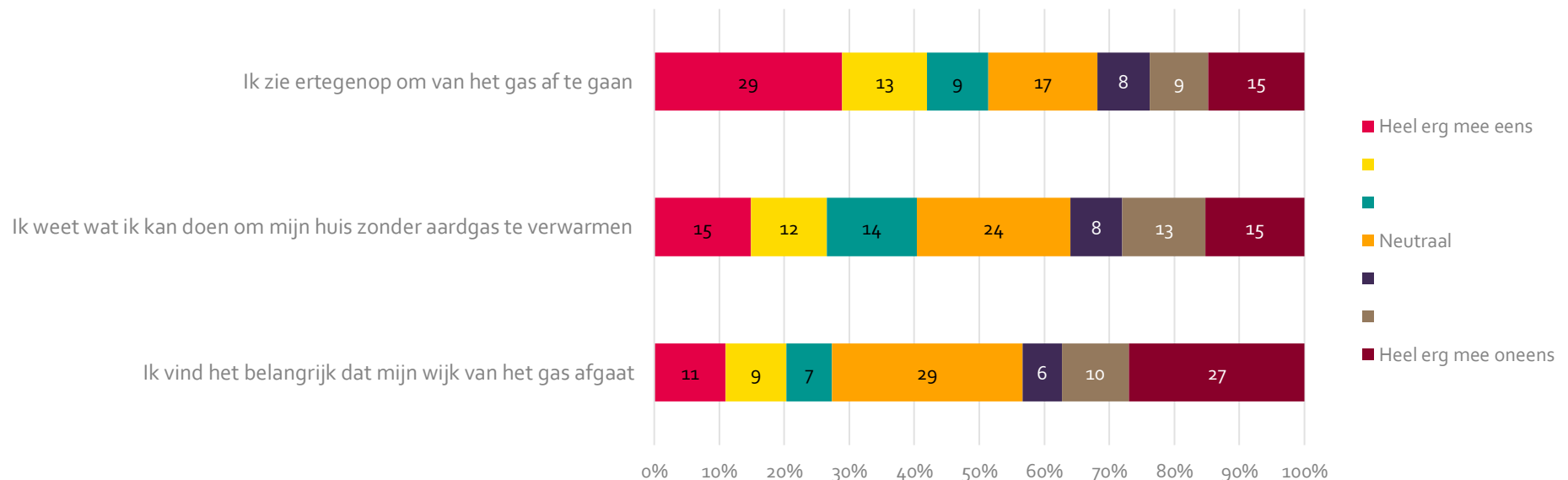

Ruim een kwart van de respondenten vindt het (erg) belangrijk dat hun wijk van het gas afgaat; een kwart vindt dit juist heel onbelangrijk

Ruim 50% van de respondenten ziet er tegenop om van het gas af te gaan. Waar het ene deel van de respondenten erg of enigszins goed weet wat ze moeten doen om hun eigen huis aardgasvrij te verwarmen, weet een groot deel dit (helemaal) niet.

Houding ten opzichte van de overstap naar aardgasvrij wonen (%)

(n = 275 – 300 excl. 'weet ik niet /geen mening')

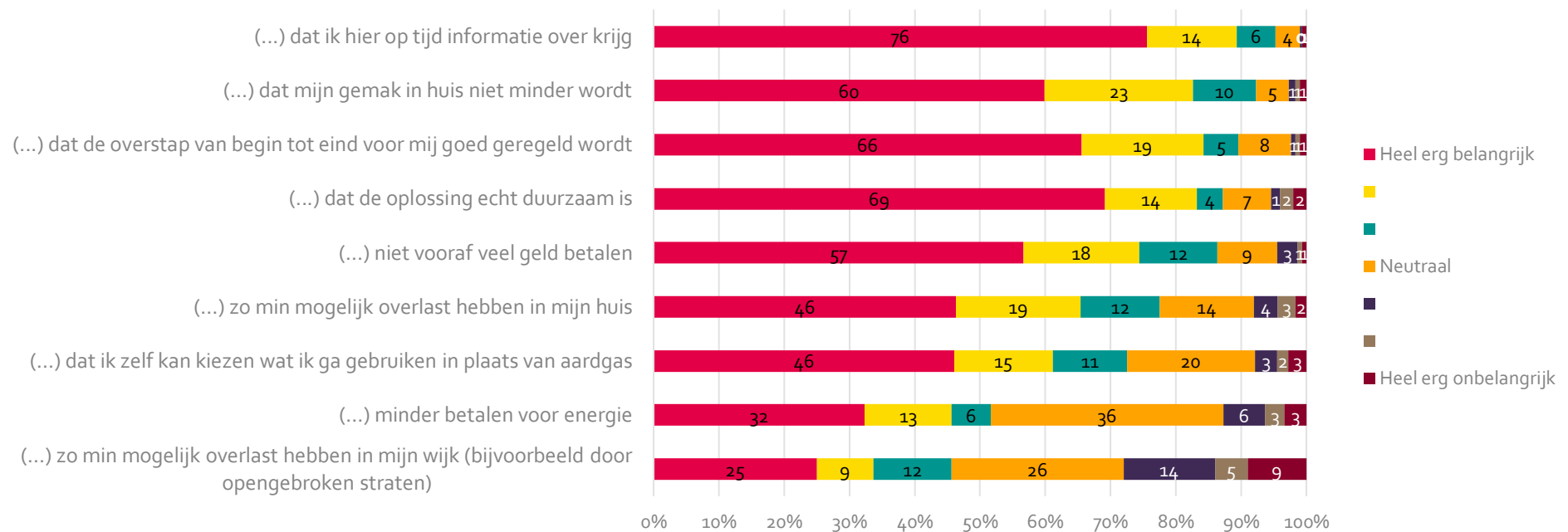

Tijdige informatie over de overstap naar aardgasvrij wonen vindt men het belangrijkste

Ook vinden inwoners het erg belangrijk dat de oplossing echt duurzaam is. Overlast in de wijk is minder een probleem, maar nog steeds vindt bijna de helft het (erg) belangrijk dat er zo min mogelijk overlast is in de wijk.

Voorwaarden voor de overstap naar aardgasvrij wonen (%)

(n = 547 – 553 excl. 'weet ik niet /geen mening')

Resultaten

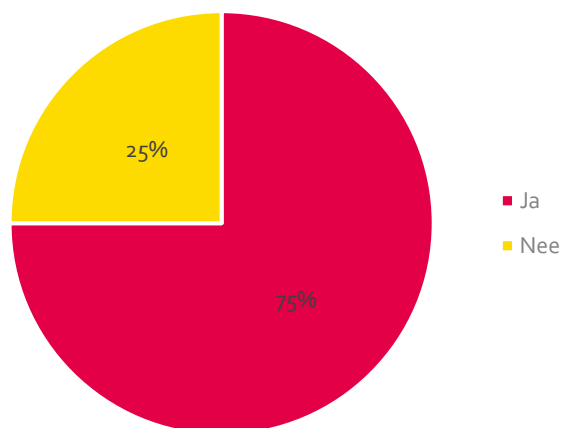
Gedrag

75% heeft in de afgelopen vijf jaar duurzaamheidsmaatregelen genomen

Inwoners hebben met name kleine aanpassingen aan hun huis gedaan, zoals het plaatsen van LED-verlichting, dubbelglas of het dichtmaken van naden en kieren. Van de inwoners die maatregelen hebben genomen, heeft 43% zonnepanelen geplaatst.

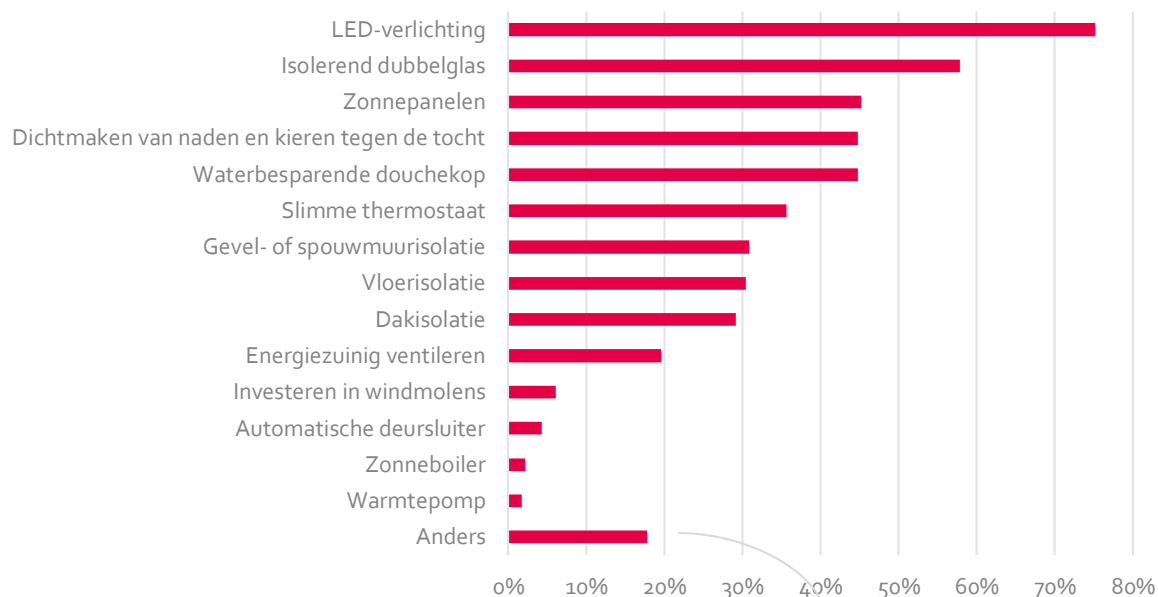
Wel / niet maatregelen genomen in de afgelopen vijf jaar (%)

(n = 305)

Type maatregelen genomen (%)

(n = 230)

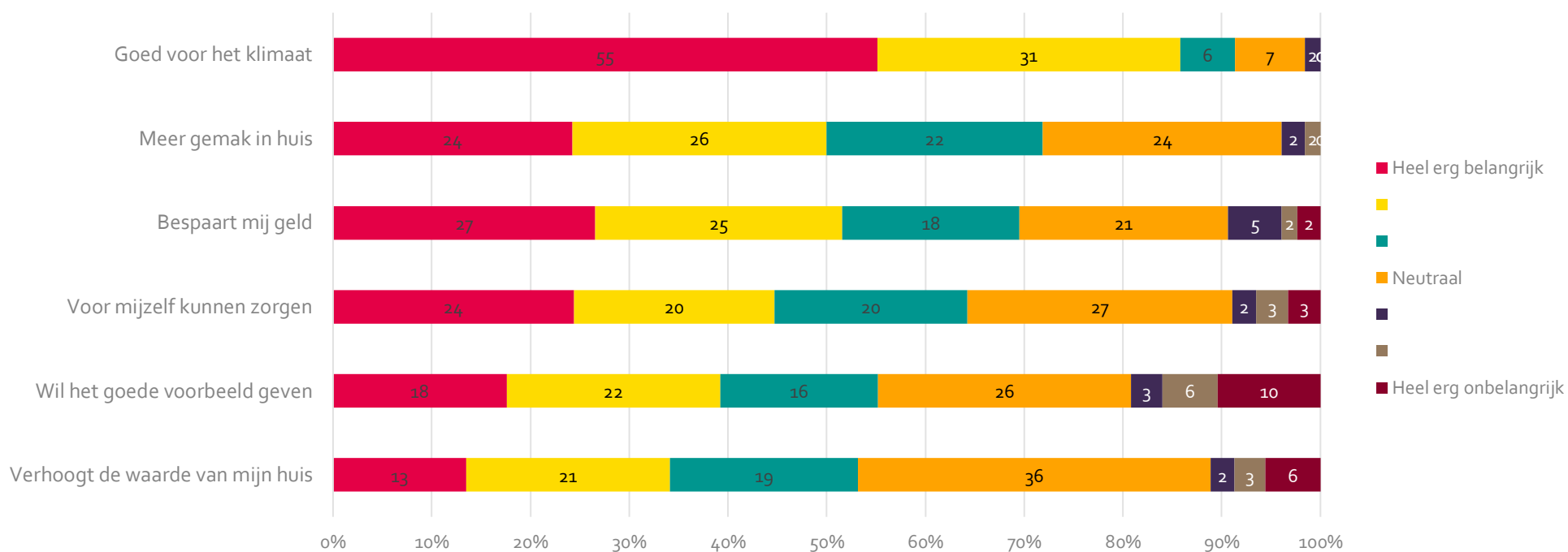
o.a. zuinige CV-ketel, aanbrengen van radiatorfolie en inductiekoken

Voornaamste redenen om duurzaamheidsmaatregelen te hebben genomen is het klimaat

Ook meer gemak in huis en geldbesparing zijn belangrijke redenen voor inwoners geweest om duurzaamheidsmaatregelen te nemen.

Redenen voor het nemen van maatregelen in de afgelopen vijf jaar (%)

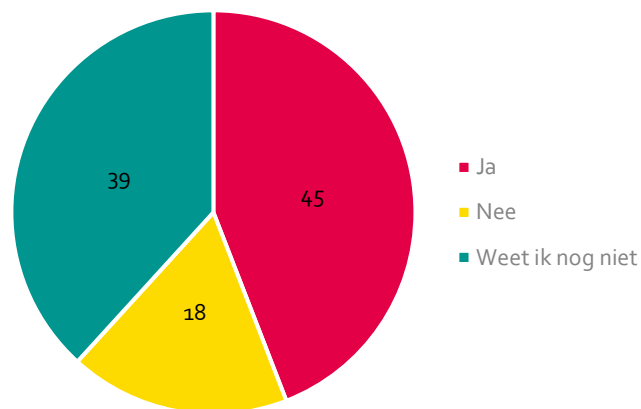
(n = 123 - 128 excl. 'weet ik niet/geen mening')

45% van de inwoners wil in de komende vijf jaar duurzaamheidsmaatregelen nemen

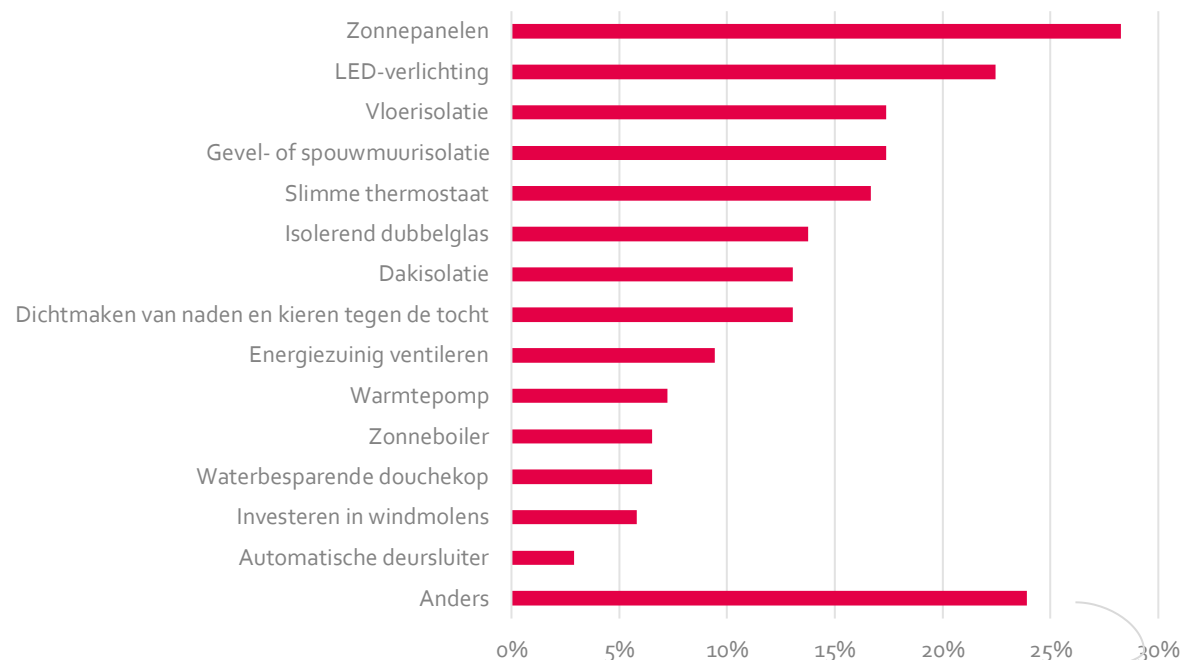
Ook is er een grote groep inwoners (39%) die nog twijfelt over het nemen van maatregelen. Zonnepanelen worden het vaakst genoemd als mogelijke maatregel.

Wel / niet maatregelen nemen in de komende vijf jaar (%)
(n = 305)

Type maatregelen van plan in de komende vijf jaar (%)

(n = 138)

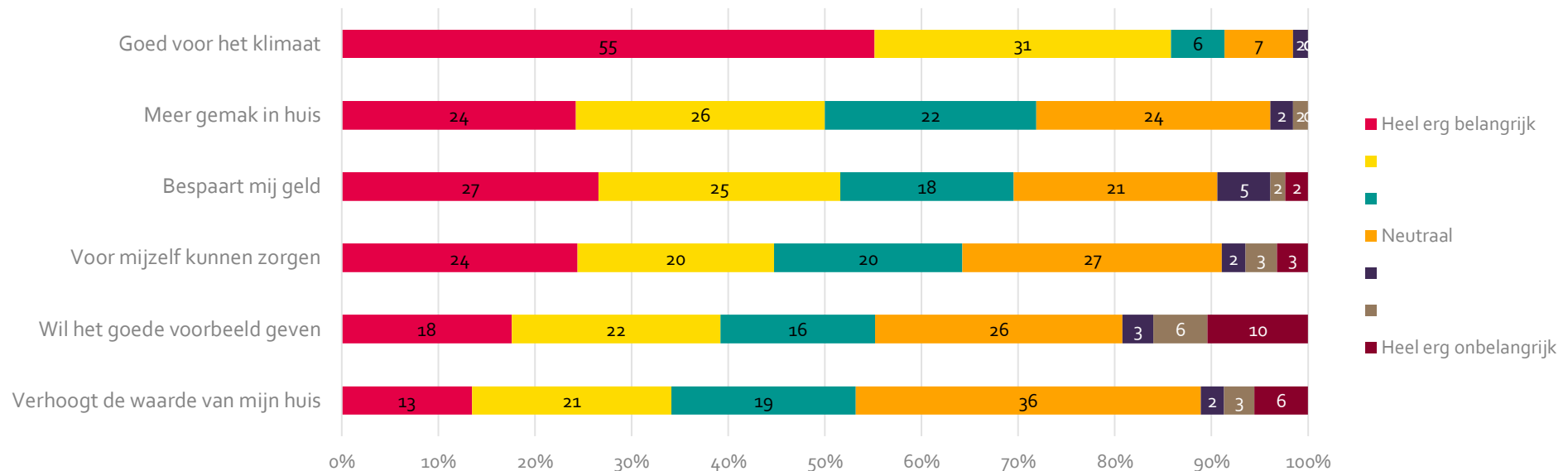
o.a. verhuizen naar een energiezuinig huis, energiezuinige CV-ketel, radiatorfolie en vervangen van raamkozijnen

Voornaamste reden om duurzaamheidsmaatregelen te nemen is het klimaat

Voor respondenten die al zeker weten dat ze duurzaamheidsmaatregelen gaan nemen in de komende vijf jaar, zijn de overige redenen allemaal in zekere mate (erg) belangrijk. Dat de huiswaarde hierdoor stijgt of dat ze als voorbeeld kunnen dienen voor anderen, wordt als minder belangrijk gezien.

Redenen voor het nemen van maatregelen in de aankomende vijf jaar (%)

(n = 123 – 128 excl. 'weet ik niet/geen mening')

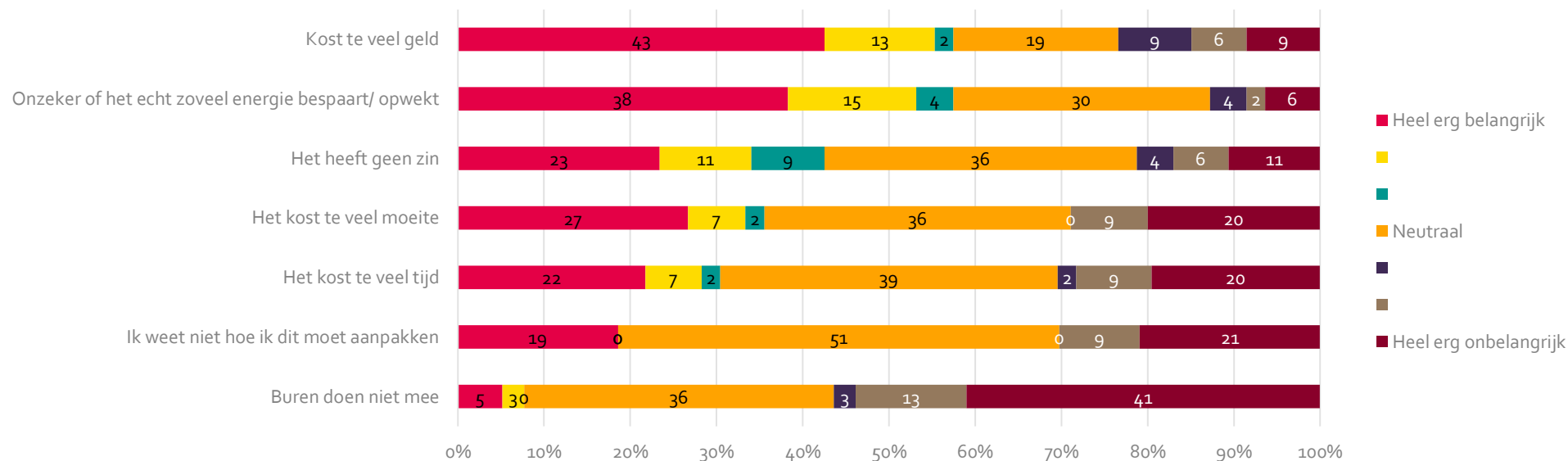

Twijfel over het nut en hoge kosten weerhoudt inwoners om duurzaamheidsmaatregelen te nemen in de komende vijf jaar

Voor een groot deel van de respondenten ook geen zin, of vinden het te veel moeite, om maatregelen te nemen. Niet weten hoe ze dit moeten aanpakken, speelt bij 20% een erg belangrijke rol en bij 20% helemaal niet, terwijl de helft hier neutraal in staat.

Redenen om **geen** maatregelen te nemen in de aankomende vijf jaar (%)

(n = 39 - 47 excl. 'weet ik niet/geen mening')

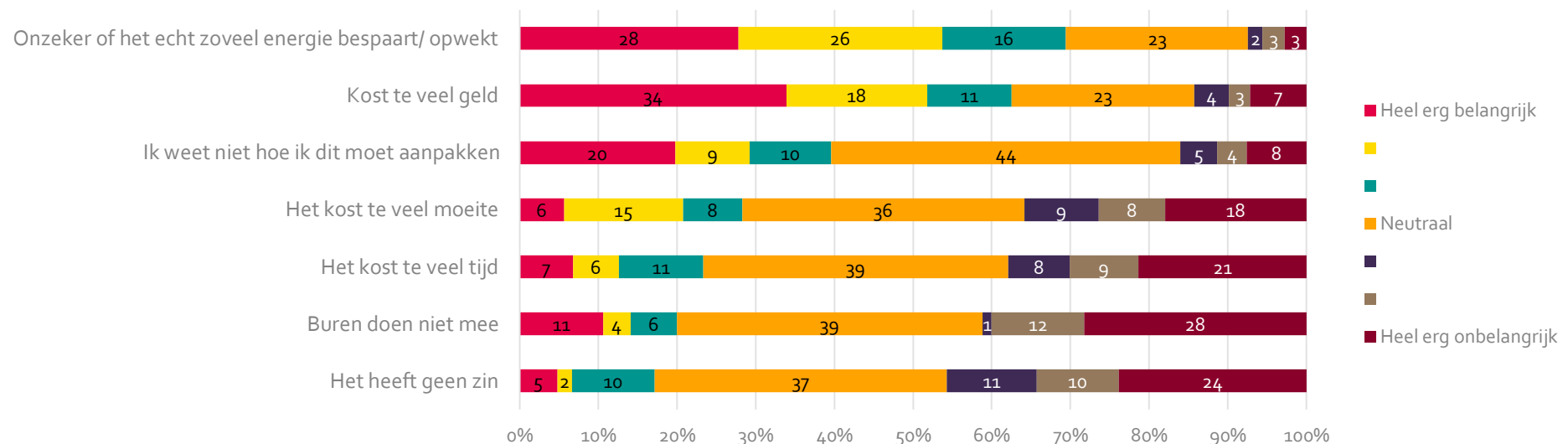

Onzekerheid of een maatregel effectief is, is de grootste bron van twijfel om duurzaamheidsmaatregelen te nemen

Ook de hoge kosten en niet weten hoe ze dit moeten aanpakken, spelen een rol in de twijfel die inwoners hebben over toekomstige duurzaamheidsmaatregelen. Veel minder belangrijk – ook t.o.v. de respondenten die geen maatregelen gaan nemen – is voor hen de moeite die het kost, of dat ze denken dat het geen zin heeft.

Redenen voor *twijfel* om maatregelen te nemen in de aankomende vijf jaar (%)

(n = 85 - 112 excl. 'weet ik niet/geen mening')

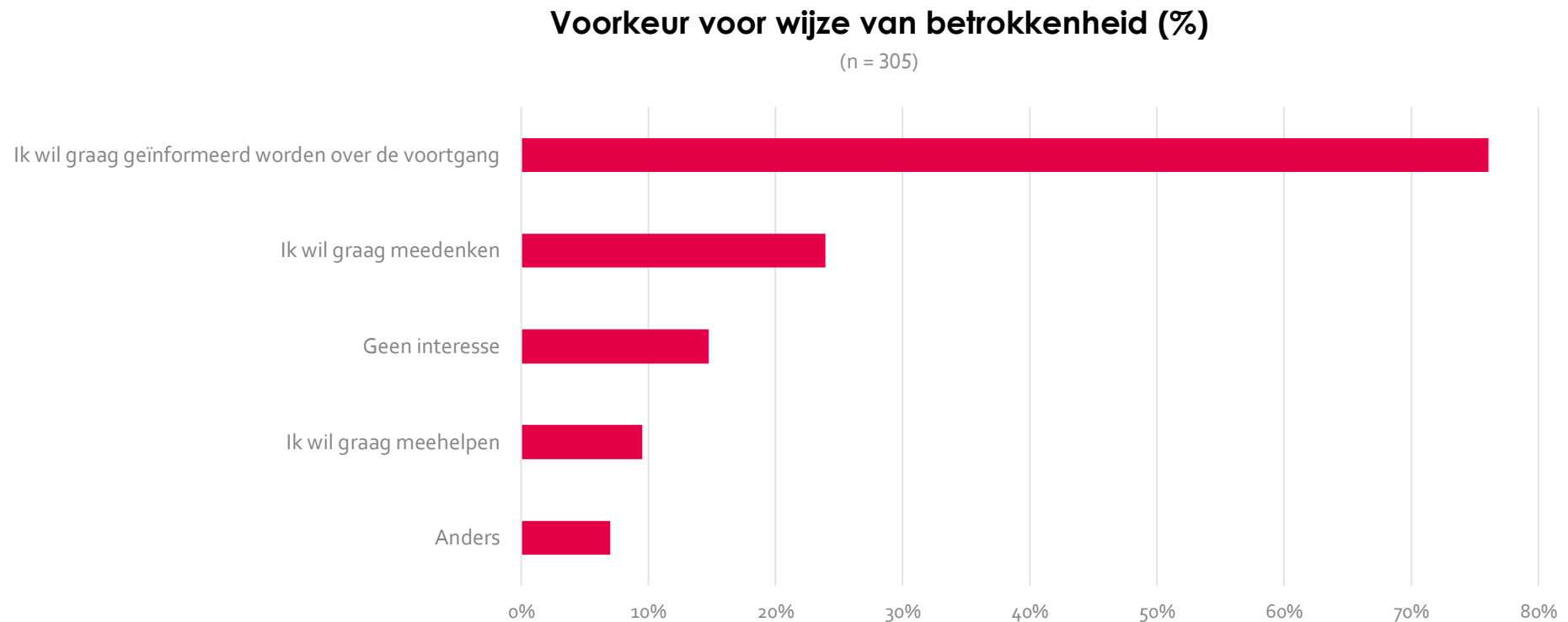

Resultaten

Informatiebehoefte

76% van de respondenten wil graag geïnformeerd blijven over de voortgang van de (lokale) energietransitie

Een kwart van de respondenten ook graag meedenken; 1 op de 10 van de respondenten wil ook graag meehelpen.

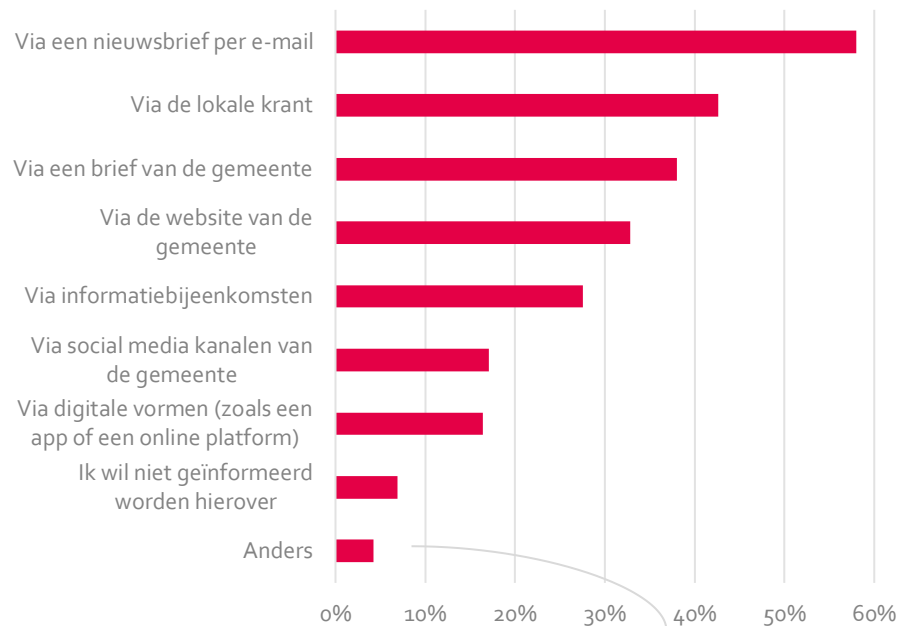

55% van de respondenten heeft behoefte aan informatie over kosten en opbrengsten

Mail en via de lokale krant zijn het meest gewenste communicatiemiddel. 16% van de respondenten wil graag geïnformeerd worden via digitale vormen.

Hoe willen inwoners geïnformeerd worden (%)

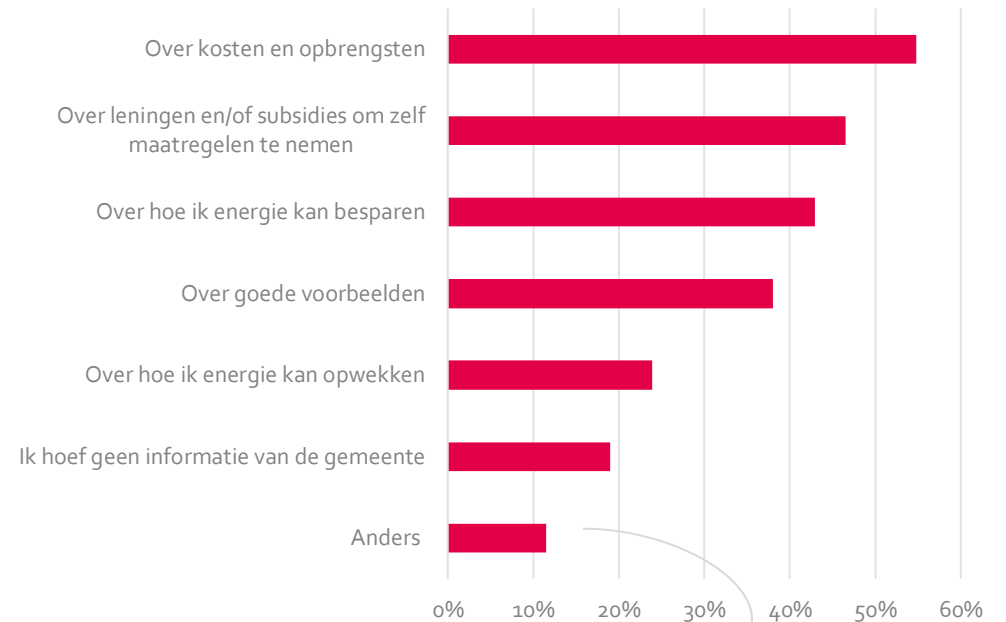
(n = 305)

o.a. persoonlijk gesprek of bericht, of via buurtverenigingen

Waarover willen inwoners geïnformeerd worden (%)

(n = 305)

o.a. informatie aan VvE's/woningcorporaties/huurbazen en informatie over wijkplanning 'van het gas af'.

Resultaten

Open vragen

22% van de respondenten heeft een opmerking of suggestie genoemd

Deze opmerkingen en suggesties gaan voornamelijk over de volgende onderwerpen:

- **Meer aandacht voor kernenergie en waterstof**

“Zou graag willen dat er verder gekeken wordt naar waterstof en kernreactoren

“Ik mis de optie om waterstof te gebruiken in plaats van aardgas”

- **Behoeftte aan een aanpak/informatievoorziening op wijkniveau**

“Wijkgerichte aanpak is nodig zodat er gezamenlijk isolatieplannen uitgevoerd kunnen worden, ondersteund door experts”

“Communiqueer in de betreffende wijk!! Niet in gemeentehuis en niet op straat!!”

- **Beperkingen van huurders om maatregelen te nemen en de rol van Verenigingen van Eigenaren (VVE) in de energietransitie**

“Vragen zijn naar mijn idee gericht aan huiseigenaren. Misschien ook rekening houden met huurders in de vragenlijst. Als huurder, zal ik geen ingrijpende dure aanpassingen doen aan het huis”.

“Ik ben afhankelijk van onze VVE voor veel verbeterpunten. Wij hebben onder meer een gezamenlijk verwarmingsketel op gas”

Resultaten

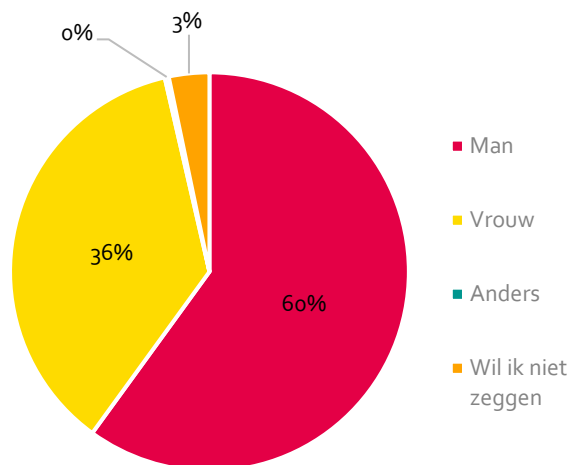
Persoonskenmerken

Kenmerken van de respondenten: geslacht, leeftijd en opleidingsniveau

Verschillende groepen in de samenleving zijn vertegenwoordigd o.b.v. geslacht, leeftijd en opleidingsniveau. Wel is een oververtegenwoordiging vast te stellen van oudere, mannelijke en hoogopgeleide inwoners. De resultaten dienen in dit licht gezien te worden.

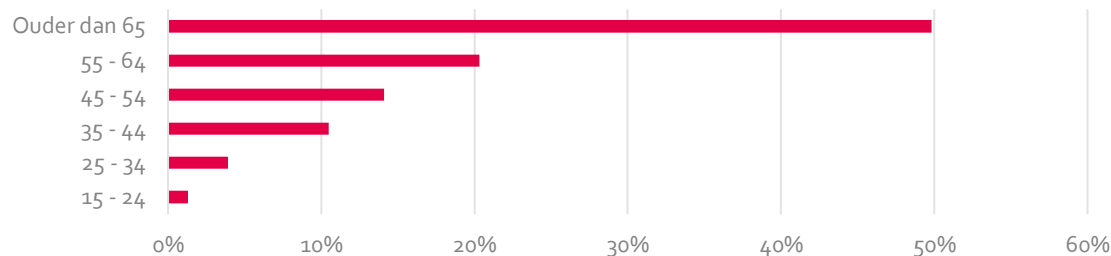
Man/Vrouw/Anders (%)

(n = 305)

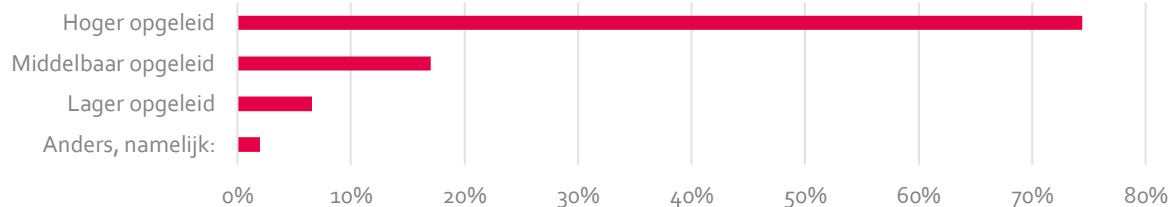
Leeftijd respondenten (%)

(n = 305)

Opleidingsniveau respondenten (%)

(n = 305)

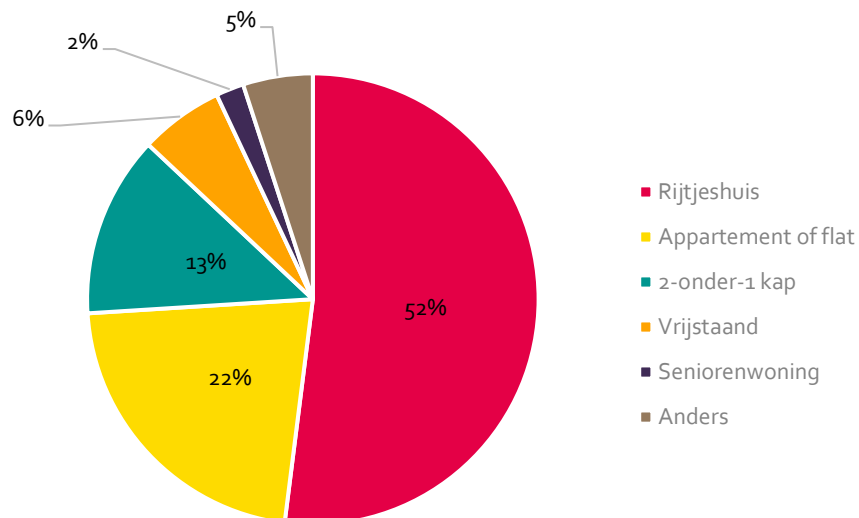

Kenmerken van de respondenten: woonsituatie

Het gros van de respondenten woont in een koophuis. Dit heeft invloed op de resultaten van de vragenlijst, aangezien inwoners die in een koophuis wonen meer mogelijkheden hebben om duurzaamheidsmaatregelen te treffen.

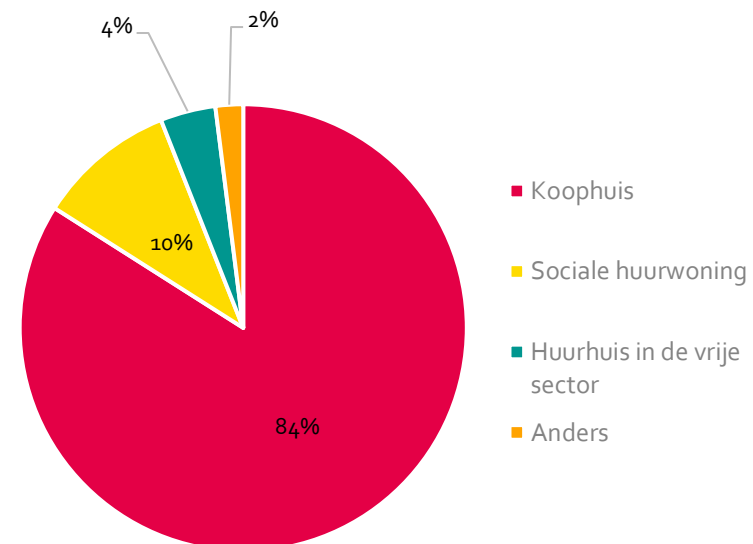
Type woning (%)

(n = 305)

Koophuis of huurhuis (%)

(n = 305)

think. do. connect.

E:M+MA.

Wijnhaven 88

2511 GA Den Haag

070 - 87 00 460

info@emma.nl

www.emma.nl

Volg ons op [Facebook](#), [Twitter](#) en [LinkedIn](#)